

SZERKESZTŐSÉG

hova
a lapba szánt kéziratok
reklamációk és
előfizetési pénzek
küldendők
Székelyudvarhely,
Bethlen-u. 5.
ev. ref. papi lakás.

VASÁRNAP

KÉPES CSALADI HETI UJSÁG.

FŐSZERKESZTŐ:
NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VAJDA FERENCZ,
székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fil.

Jövel Szentlélek...

Jövel Szentlélek Uristen!... fölzendül az égbe szárnyaló szép ének. Pünköstnek jeles napja van. Lelkünk emlékezete önkéntelenül is vissza száll a régi, csodás korszakba, midőn ama tizenkettőre tüzes láng nyelvek alakjában szállott alá az Istennek Szentlelke. Látjuk őket megittasodva a lelkesedéstől; halljuk beszélni meggyőzően, s csodáljuk megszűnés nélkül való, kitartó munkájukat, melylyel megépítik az Isten országát *e földnek mind végső határáig.* (Csel. I. 8.) Az volt a csodás pünköst. Egy érzelem, egy gondolat és egy akarat lakozott mindenik lélekben. Nem volt kétkedő, hitetlen, gyáva egy se. Igazi tanítványa volt valamennyi a Krisztusnak!

Pünköst napja van ma is. Verőfényes, szép nyári napon ünnepi harangszó templomba hívogat. A levegő tele van virág illattal, madár dallal. Ünnepel a természet külső ábrázata is. Oh, mert az Ur kibocsátá az ő lelkét és megújítja a földnek színét. (Solt. 147. 15.) Ki tagadná meg az Ur lelkének munkásságát? Az a lélek, mely kezdetben ott lebegett a vizek felett: ma is él és ott van ébredő, az a pompázó természetben. Ennek munkáját susogja az esti szellő. Arról beszél a süvöltő szél, s az ég dörgése. A fa lombja, a kalászba szökkenő buza kalász, s a rétek selymes pázsitja: avagy nem az Ur lelkének élő, beszélő bizonyosságai-e? Kinek szeme van a látásra, látja; kinek füle van a hallásra hallja!

Templomban vagyunk. A mi ajkunkon is fölzendül a jövel Szentlélek... De mintha a hang olyan *erőllen* volna. Mintha a mi szivünkben *nem lenne tűz, lelkesedés.* Régen a templom kár-

pitja hasadott meg a Szentlélek dalára. Ma elhaló, csöndes zsolozsma az egész pünkösti ének, mely a templom ajtajánál alig hallatszik tovább. Mintha az Urnak lelke nem lakoznék a szivekben. *Vettetek-e Szentlelket?* (Csel. 19. 2.) kérdezzük az apostollal. *Mert csupán ott van élet, ahol az Istennek lelke jelen van.* Van-e élet szivedben? Hiszel-e Istenben és követed-e az ő szent akaratát? Élet, amely meleg ágya a hitnek, ápolója a jó erkölcsöknek, s melyet a szeretet áldása és fénye tesz széppé és gyönyörűségessé. Ah, mert élet: a hit; élet: a munka; élet: a szeretet; élet: a türes és szenvedés. Élet: a Krisztus követése. Bizony, ezt a nemes, tiszta életet sok szivben, sok családban elborította a hitetlenségnek, a közönynek árnyéka. Hiába keressük a Szentléleknek bizonyosságait, nem akadunk rá. Sőt nem egyszer ilyen feleletet hallunk: *Azt sem hallottuk, hogy vagyon-e Szentlélek.* (Csel. 19. 2.)

Pedig Isten az ő lelkét nemcsak a természeti világban láttatja meg velünk, hanem még inkább az erkölcsi világrendben. Kitölti az ő lelkét ma is minden testre. Csakhogy e lélek munkásságát csupán a *hívő keresztyének érzik és látják.* A testi ember csak a testi élet működését érzi és látja. De, a lelki ember ennél magasabbra emelkedik. Felfogja és megérti a lelki világ tüneményeit is. *Hit által jár* — mint az apostol mondja — *és nem szemmel való látás által* (II. Kor. V. 7.) A hit fáklyájának fénye mellett, megláthatják a léleknek munkálkodását. De, a ki elvesztette bizodalját egy magasabb világba: az Isten erkölcsi világrendjébe, az hiába keresi a Szentlelket, úgy sem találja meg. Előtte elsötétül minden, a felvirradás reménye nélkül.

Oh, milyen sokan járnak ma is ebben az

ijesztő sötétségben. Jövel Szentlélek Uristen! És gyujts világosságot a bánat, a szenvedés sötétjé-
jelében járók lelkében. Erősítsd meg a gyengét.
Bátorítsd a félénket. Serkentsd munkára a tétovázót. Jövel és adj békességet a mi szivünkbe; egyetértést lelkünkbe és foraszd egybe Árpád népét, a hazának lángoló szeretetében.

Jövel Szentlélek Uristen és építsd meg a te országotat e földön.

Vajda Ferencz

Isten országa.

II. Isten országának Ura és megalapítója Jézus.

Felolvasta Péchy Árpád lelkész, a brassói egyház vallásos estélyén.

Keresztyén testvéreim! Isten országa, mint láttuk, előző felolvasásomban, nem egy külső politikai ország, nem olyan földi birodalom, a milyent Krisztus idejében a zsidók vártak, a melyben ők, mint Istennek választott népei fognak uralkodni a föld többi népein, hanem Isten országa jelenti Isten akaratának uralmát, az emberi szivekben. És mert ilyen ez az ország, bővölködik vigasztaló lelki ajándékokban a Krisztus által; a kit épen azért küldött el ez ország Ura, hogy itt felkeresse a beteg sziveket, a sirókat, az igazság után epedőket, azokat, a kik háborúságot szenvednek az igazságért és elvezesse őket hozzá: az égi irgalom atyjához: »Ki úgy szerette e világot, hogy az ő egyszülött fiát adta érettünk, hogy

minden valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök életet vegyen.« (Ján. III. r. 16 v.)

A jó Isten atyai szeretetéből, így az üdv az egész emberiség birtokába jutott. Jézus által pedig Isten országa minden népek és nemzetségek öröksége lett.

Keresztyén Testvéreim! Jézus ép azt az örömhirt hozta evangéliumában nekünk, hogy a jó Isten nem egy szigorú bíró, a mint a pogányok és a zsidók hitték, hanem szerető édes jó atya, aki az ő gyermekeinek javát akarja; a megtérő bűnösnek megbocsát és azt irgalmába fogadja. A ki azért ma Isten országának boldogító örömeiben, megszentelő boldogságban részesülni akar, mindenek előtt átkell, hogy érezze a Krisztusi evangélium nagy titkát: hogy az Isten szeretet. Lelke teljes meggyőződésével vallást kell, hogy tegyen arról, hogy velünk van a jó Isten, kíséri tántorgó lépéseinket és nem hogy gyönyörködnek bukásunkon, mint a hitetlenek hirdetik, hanem azon munkál, hogy megmentsen és a bűntől megszabadítva gyermekeivé tegyen. Ezt a boldogító tudatot azonban csak azok érezhetik, a kik előbb megismerték a Krisztust és így, a miként a szálló-vesszőnek élete van a tőkében, úgy élnek ők is Krisztus tanításában és példaadása szerint. Mert senki sem mehet az Atyához, hiába mondja az ő nyomoruságainak és siralmainak napjaiban: »Uram, Uram!« hanemha a Fiu vonándja őt.

Keresztyén Testvéreim! Az emberek sokáig tévesen vélekedtek Istenről, mert nem jól ismerték őt; voltak olyanok is, a kik úgy vélekedtek,

TÁRCZA.

Tudományos apróságok.

Élet a holdban.

Egy neves holdbuvárlónak, Peckeringnek a legujabb jelentése egy kis meglepetés. Eddig ugyanis az volt az általános hiedelem, hogy a holdon már nincs szerves élet, nincs víz, nincs légkör, csak kihült, szervesetlen halál. Peckering azt állítja most, hogy ez nem igaz. A holdon van élet. Meglehet, hogy csak növényélet, de van. És ahol növényélet van, ott lehet egyéb is, ha nem is ilyen állati élet mint a mienk. Ki tudja, ez a növényélet is milyen? De van.

Ugyanis már régen láttak a holdon foltokat, amelyek megjelennek, aztán eltűnnek. Most újabbban, a kitűnő távcsövekkel ezeket mindjobban vizsgálták és első sorban azt tapasztalták, hogy ezek a kelő és tűnő foltok elszórva mindenütt láthatók, kivéve a hold pólusai táján.

Továbbá pedig, hogy ezek a foltok egészen a szerint jönnek és tűnnek, amint a nap éri a holdat. Azaz kelnek a hold délelőttjén, legterebélyesebbek lesznek a hold délutánján, este felé pedig rohamosan elmúlnak. Persze ott nem egy 24 óra a nap, hanem egy hold-nap.

Ezekből véli Peckering azt az következtetést

vonhatni, hogy azok a foltok növényéletet jelentenek. A nap melegétől kikelnek, terebélyesednek, mignem az esti órák rettenetes hidegje el nem sorvasztja. De az új melegre újra kezdődik az élet. Az is nevezetes, hogy azok a foltok a holdkráterek nyílásai körül nyílnak. Ki tudja hát, mi van azokban? Kihült krátereknek tartjuk, de hogy a mélyük mit rejt? . . . Azt senki se tudja.

Az öregek meggyilkolása.

Sok vad, vagy félvad népnél máig divatozik ez a borzasztó szokás; gyakran még az elaggott szüléket is tulajdon gyermekeik megölik. E szokás fennáll Szudánban, Kordofánban, a hottentottoknál, damaráknál, hereróknál, Ausztráliában, Uj-hebridákon, Melanéziában általában; némely indián törzsnél: a korjácoknál, csukcsoknál, kamcsatkaiaknál. De mindenütt a vallásos hit s a gyengéd gyermeki szeretet kifolyása. Az öreg indián, ki már sem háboruban, sem vadászatban részt nem vehet, nehogy dicstelen halállal muljék ki, maga kéri kivégeztetését. Az itelmek, kamcsatkaiak hite a halál utáni létben oly erős, hogy az atyák gyermekeik által fojtatják meg magukat. A vén csukcsok maguk kéri az elevenen eltemetést az irántuk való szeretet jeléül. A fidsieknél azon hit volt elterjedve, hogy azon férfiu, ki életében egy embert agyonvert buzogányával, kétségkívül elnyeri az örök boldogságot. Ebből származott azon általános szokás, hogy az öregek, férfiak, asszo-

hogy Isten egyszer megteremtette e világot és azután nem törődik többé vele. Az embert pedig olyan kicsinek tartották, hogy állításuk szerint nem méltó arra, hogy az Isten vele törődjék. Krisztus tanította az emberiségnek először a nagy igazságot, hogy az Isten nem csak szereti, hanem fel is keresi elveszett gyermekeit és örvendezve öleli atyai szívéhez a megtérteket.

Olyan lelket megindító nemes egyszerűséggel mondja Üdvöztőnk: »Az elveszett juh és drakma«-ról — Luk. 15. r. 4—10. v. — szóló példázataiban, hogy: »A milyen állhatatosan keresi a juhász a maga eltévedt báránykáját és ha megtalálta, a mily gyöngéden veszi karjai közé azt; és a milyen szorgos gondossággal elkövet egy takarékos asszony mindent, hogy elveszett pénzét meglelje és ha azt megtalálta, örvend annak: — akként keresi és öleli magához az Isten és örül megtérő gyermekeinek. Akként lesz öröm mennyben egy megtérő bűnös felett, nagyobb öröm, mint 99 igazon, kiknek szükségünk nincs a megtérésre. E szent örömnél pedig tanui az égnek angyalai. Krisztusnak e szép példázataiban úgy ismerteti meg velünk Istent, mint mennyei Atyánkat, kinek irántunk való szeretete oly nagy, oly végtelen, hogy mi az ő kereső gondjainak mindig méltó tárgyai vagyunk.

Valamint a példázatban feltüntetett pásztort nem a rideg érdek ösztönözte az elveszett bárány keresésére, — hiszen még volt neki 99 juha, — hanem a szánalom, tudván, hogy gyámoltalan elhagyatottságában a vadak zsákmánya lesz; úgy

nyok egyaránt legközelebbi rokonaik által megölettek. Megkérdezték őket, vajjon megfojtást, vagy eleven eltemetést óhajtanak e; s azután a szokásos siránkozások közt őket a már kész sirba helyezték. Ha a fiu elvénült atyját így eltemette, akkor a következő éjjel egyedül ment annak sirjához, hogy istenhozzádképen egy kawagyökeret helyezzen oda. Ehhez járult még azon hitük is, hogy az ember a jövő életben annál tovább él, mennél fiatalabban hagyja el a világot. S e hitük annyira ment, hogy sokszor maguk ásták meg sirukat s örömmel vettek részt a halálukat megelőző ünnepen. Az Ujhebridákon az öregeket saját kívánatukra ünnepélyes szertartások közt elevenen temetik el, mert élve sirba szállni nagy tisztesség az öregekre nézve.

* * *

Tudósok a babona ellen.

Nemrég fejezték be Rómában a nemzetközi pszichológiai kongresszust. Négyszázötven tudós és kormányképviselő volt jelen a nagyérdemű gyűlésen, mely ellen a Vatikán hivatalos közlöny, az *Ohservatore Romano*, ugyancsak heves támadásokat intézett. A kongresszuson *Belucci* tanár az amulettekről (ereklyék) tartott előadást, szemléltető alapon, egész gyűjteményét mutatva be a babonaság ez eszközeinek, a legrégebb kortól kezdve napjainkig, s azon igazságot hangoztatva, hogy a babonát csak az ismeretek fénye képes megölni. Olaszország e tekintetben igen

az Isten is szeretetből és szánalomból keresi az eltévedt embert és semmi fáradságot nem kimél, hogy a szenvedőt megtalálja. Így kíséri Isten, Idvezítőnk tanítása szerint, tántorgó lépteinket; keres bennünket tévelygésünkben, mert szeret minket és szánalmat érez irántunk.

Oh, Keresztyén Testvéreim! Mondjátok csak, nem végtelenül boldogító-e Krisztusi tan: hogy a jó Istennek gondja van reánk. Mert gondoljuk meg csak; mi az ember? Van-e ügyefogyottabb teremtés a világon, mint a csecsemő ott a ringó bölcsőben? Mit érne mellette a legnagyobb anyai szeretet is, ha Istennek őriző szeme nem vigyázna a kis ártatlanra! De ha a gyermek felnő és ember lesz belőle, akkor is egész élete folyamán körül van véve veszedelmekkel; miként állhatna meg az élet megpróbáltatásokkal teljes utain, ha a jó Isten nem lenne utainak vezére? Bizony, boldog az az ember, a ki hiszen a jó Isten gondviselésében. És végtelenül boldogító szent vallásunknak Krisztusi bizonyosság tevése, hogy a halandó ember élete becses a különben olyan gazdag Isten előtt, mert az ő képére teremtett emberek vagyunk.

Istennek e kibeszélhetetlen atyai szeretetéből foly, keresztyén testvéreim, az ő hosszútűrő irgalma is. Az élet sok kísértései között, a midőn a bűnök körülvesznek minket és az elsüllyedés veszélyével fenyegetnek, ő szól hozzánk, és ha reá nem hallgatunk is, ő időt enged nekünk, hogy eszünkhöz térhessünk. Midőn tőle bűneinkben eltávozzunk, ő akkor is irgalmas szeretetét érezteti

figyelemre méltó adatokkal szolgál. Mig ugyanis az északi vidékeken, ahol tanultak és felvilágosodottak az emberek, a lakosságnak alig öt százaléka hisz az amulettek csodatevő hatásában, addig Itália középső részeiben már 21 százalék, déli részében pedig 75 százalék hisz az amulettekben. A hegyes köveknek, mondja *Belucci*, a néphit szerint villámhárító erejük van. Egész sereg ember vagy magával visz, vagy a házában tart ilyen köveket. Mások a balvégtet ellen át nem lyukasztott kulcsot hordanak a zsebükben s ha olyan személylyel találkoznak, akiről azt hiszik, hogy veszedelmet hozhat rájuk, fordítanak egyet a kulcsra. Hasonlóképp divatban van a lópatkó, amelynek azonban nem szabad épnek lennie, mert különben nem ér semmit. Ha egy délvidéki olasznak pöre van, egy darab kristályt, üveg dugót vagy effélét vesz magához s teljes bizalommal megy a tárgyalásra. Ha egy paraszt valamelyik beteg állatját jól el akarja adni, olyan kötelet tesz a nyakába, amelylyel koporsót vittek s biztos lehet, hogy sikerül becsapni valamelyik felebarátját. Minden év május 4-én óriási tömeg zarándokol *Cuelo-ba*. Itt tüzes vassal, amely állítólag Szent Domonkos bilincseiből való, bélyeget süttetnek a vállukra s megvannak róla győződve, hogy életük végeig a veszett kutya harapása nem foghat rajtuk. *Bérillon* orvos a franciaországi babonákról szól. Érdekes, hogy egyes francia vidékeken a lakosság egy része semmit se hisz, s ezek szocialista képviselőket választanak,

velünk, mert nem akarja a bünösnek halálát, hanem, hogy megtérjen és éljen.

Isten hosszútűrésének titkát Jézusunk »A terméketlen fügefá«-ról szóló — Luk. 13. r. 6—9. v. — példázatában magyarázza meg. A mily türelemmel viseltetett a terméketlen fügefa gazdája fája iránt és meghagyta a kertésznek, hogy körül ásogassa, megkövéritse, hátha gyümölcsöt teremne a következő évre: — olyan türelemmel vár az ember megtérésére, az embert szerető Isten is...

Azért azonban keresztyén testvéreim, mert az Isten hosszantűrő, az embernek mégsem szabad elbizakodni, mint a hogy sokan elég rosszul teszik; mert önmaga ellen vétkezik az, a ki Isten intő szavát megvetve, megtérését halogatja. Jegyezzük meg, hogy példázatunkban is csak a hosszútűrésről, de nem az örök, nem a végetlen türelemről van szó. Mert Isten, a ki szentség és igazság, bár időt ad a megtérésre, de a bünt, mint szentségével ellentétes állapotot nem tűrheti. Ezért az embernek nem szabad halogatni a megtérést, mert nem tudhatja senki sem, hogy melyik óra zárja bé előtte a kegyelmi idő határát és teszi lehetlenné a megtérést. A mi örökéletünk fájának kertésze: a Krisztus, ki könyörög érettünk az Atyánál, és a Szentlélek ereje: az áldott napsugár, a ki megérinti lelkeinket, hogy megtermékenyüljön az az örök élet áldásaival. Hallgassuk meg azért a hívogató szót, míg nappal vagyunk, hogy Istenünkkel, Atyánkkal lelki békességbe juthassunk, hogy fiakká lehessünk, mert: eljön az éjszaka, a midőn senki sem munkálkodhatik.

a másik rész ellenben, babonás, bigott, s ez reakcionáriusokkal képviselteti magát. Észak-Franciaországban a ludtollal gyermekbetegségeket gyógyítanak, Bretagne-ban az amulettek pogány-keresztyén vonásokat őriznek. A legnagyobb tekintélynek örvendenek ezek közül a czápának és a farkasnak a fogai, különböző madarak karmai, lyugatott kövek stb. Bérillon Franciaországban mindenütt találkozott a babona jeleivel, ahol a vallásos szellem uralkodik, s ugyanezt tapasztalta Belucci Olaszországban, holott az egyház maga sűrűn tiltakozik az ellen, mintha a vallás megengedné a babonát s hinne az amulettek erejében. A pszichológia az egyetlen tudomány, — így állapította meg a római kongresszus, — melynek segítségével az igazság kereshető. A babonának mai különböző divatai, köztük azok is, melyek a szkapuláré, zarándoklás, ezer miatyánk stb. néven a vallás szolgáitól kerülnek a nép közé, a tudósok szerint a régi pogány fetis-imádók rendszerének folytatásai, amelyek ellen minden művelt embernek küzdenie kell.

A virágok szerepe.

A virág, a növény szükséges az ember és az állat életfentartásához. A kettőnek egymáshoz való viszonya szorosán egymásba kapcsolódik. A növényi élet föltétele az állati életnek. A hol nincsen növény, virág, — ott hiányos az élet. Nagyon jól tudja ezt minden ember és mégis a legtöbb

Azt keresztyén testvéreim, senki sem mondhatja, hogy ő a hívogató szót nem hallotta. Istennek szava Krisztus által az evangelium predikálásában szüntelenül szól hozzánk: »Jöjjetek én hozzá, a kik megfáradtatok és megterheltetek és nyugalmat adok a ti lelkeiteknek!« Az Atya tehát nyugalmat adok a ti lelkeiteknek!« Az Atya tehát megterheltetek, lelki békét ajánl. E szerint a mennyei Atya mindenkit, a ki az ő szavát meghallja és a szerint él, a földön szeretett gyermekének tekinti és ha az ember elvégezi földi pályáján a reá bízott munkát, jutalomban részesíti; a lélek nyugalmában és az igazak szeretetében, majd pedig elévülhetetlen javakban. A kik ellenben megmakacsolják magukat, azoknak mentségük nincsen, mert éltek az ő kívánságaiknak és mivel, hogy a jó Istent megtagadták, nem lehet részük a mennyekben.

(Folyt. köv.)

Jövel Szentlélek!

Jövel, jövel Szentlélek Isten!
Jövel csodatevő erőddel
Hisz szívünkben rut közöny, önzés,
Miként a mérges dudva nő fel.
Hitünk mind jobban pusztulóban,
Hullunk, mind hullunk szerte szét.
És nincs, ki szent tüzzel szívében,
Munkára vetné két kezét.

nem veszi figyelembe, hogy körülötte mily fogyatékosná vált a növényi élet. Ezen pedig könnyen lehet segíteni. A mit a nagyvárosok háztömege elvett a szabad természettől, azt minden egyes család, amely ad valamit a testi épségre, egészségére, a jó kedélyre, a hangulatra, egy kis jóakarattal könnyen pótolhatja. Növényeket állít a szobába, az ablakba, a balkonra. És ez nem is jár olyan nagy nehézséggel. Annyi és oly sokféle növényünk, virágunk van, hogy mindenki megtalálhatja azok között a maga számára valót: a gazdag úgy mint a szegény.

Angliában, Franciaországban, Németországban a gazdag, vagyonos emberek járnak példával elől. Angliában például csak egy pár hete, hogy egy gazdag főúr jutalmakat tűzött ki, pályadíjakat osztott a legjobban dekorált ablak és balkon virágdiszekre. Németországban egymásután keletkeznek a különféle társulatok, amelyek okmányokat, érmeket, kitűnő értékes könyveket, növényeket osztogatnak a virágkedvelők között. Működésük körébe bevonják a városi és községi hatóságokat, közművelődési egyesületeket, a háztulajdonosok, szepitészeti, a virágkedvelők egyesületei, szóval minden téren odahatnak, hogy mentül több növény, mentül több virág jusson az emberlakta helyre. És mi történik ebben az ügyben nálunk? Semmi.

Óh, jövel, hogy szóljuk az ígét,
Miként szólották amaz elsők!
Beszédünk rázza meg a földet,
S értsék meg szavunk minden élők.
Guny, üldözés legyen jutalmunk,
Vagy gyuljon ki a máglya lángja,
Ne legyen, ki a harci zászlót
Kis hitűen a sárba vágja.

Jövel, tisztítsd meg néped szívét
A sok, sok hamis tudománytól!
Hisz mérgektől már mennyi, mennyi
Mebűzhödött mocsárba gázol.
A te csodásan fénylő lángod
Világítson fel, fel az égig,
A sok hazug próféta helyett,
Ott a Krisztust mutasd meg nekik.

Óh, jövel, taníts meg szeretni,
Mert már földig nyomott az átok!...
Hogy tör ki édes nevetésbe,
Aki gyöngébb társára hágott.
Akit sorsa a porig sujtott
Ki látja? szenvedhet örökig.
Elhagyatottan, nyomorultán,
Mennyi szív vézik, hány megtörik.

Jövel, jövel Szentlélek Isten!
Ujtsd meg az egész világot,
Soha ki nem hamvadó tüzet
Gyujtson fel szivein be lángod.
Oh vezérelj egyező hitre
Itt a földön minden nyelveket,
Hogy csak a megváltót beszéljék,
Aki szeretett — csak szeretett.

G. Diószeghy Mór.

Isten ígéje.

— Pünkössti bűnbánat. —

Jelenések 2., 5.

»Emlékezzél meg azért honnét estél ki és térj meg és az előbbi cselekedeteket cselekedjed; ha pedig nem miveled, hamar eljövök ellened és a te gyertyatartódat helyéből kivetem, ha meg nem térendesz.«

Az éfézusbéli gyülekezetnek szól az intés, de tanulhatunk mi is belőle. Emlékezzél meg azért honnét estél ki! Éfézus egyike volt ama hét arany gyertyatartónak, a melyeket a pogány világ sötét éjszakájában állított oda az Ur örök világosságul. A napkeleti keresztyénségben a legelőkelőbb vala. »Tudom a te cselekedetidet és a fáradságodat és a te türeledet.« Így dicsérte az Ur ezt a gyülekezetet. Az elismerést mégis ez az intés követi: Emlékezzél meg azért, honnét estél ki, — a te csillagod halványuló félben van.

A mai keresztyénségnek, a mi országunknak, Magyarországnak is szól az intés. A mi csillagunk halványuló félben van. Veszély fenyeget minket is. Tömegesen vándorolnak ki a hazából, elhagyják a gyermekkor boldog helyét, hátat fordítanak a dicső ősök által vérrel szerzett hazának, gyakran könnyezés nélkül, szív fájdalom nélkül hagyják el e drága hont. Emlékezzél azért, honnét estél ki!

De más oka is van a mi hanyatlásunknak. Ki estünk mi is a hitből, az igaz szeretetből, a vallásosságából. Hol van a régi erkölcsök egyszerűsége? Hol van az a boldog megelégedés, amely népünket hajdan jellemezte? Kérdem most, a mikor a drága s nehéz idők járása mellett is folytonosan nő a fényűzés és a kevélység az embe-

ROSDSTVENSKY orosz tengernagy

rek közt. Hol van az a termékenység és munkás-ság, amely hajdan a szegény embernek is a legjobb tőkéje volt? Hol van a régi szemérem és tisztességérzet, hol van a régi erkölcsi szigorúság, amely hajdan minden keresztyén magyar házban meg volt? Az erkölcsi elvek meggyengül-gültek, a bűn s szégyen-érzet elhalványodott. A könnyelműség terjed mint a gomba ott is, a hol nem kellene.

Hol van Isten ígéje iránt való tisztelet s az

ő parancsainak megtartása?

Sokan estek ki mindezekből. A bibliát, a keresztyénséget, a vallást kigunyolják s gyermek-mesének tűn eük fel. Hol van a régi szent buzgó-ság reformált anyaszentegyházunk iránt, hol van a régi mély szomorúság Isten ígéjének tiszta for-rása után, a mi istenfélő elődeinket buzdította? Azokat, a kik vérrel és verejtékkal munkálkodtak református templomaink s iskoláink felállításában és megtartásában?

Emlékezzél meg azért, honnét estél ki! Ez az első lépés az üdvösségre. Mikor a tékozló fiu a nyomorúságban visszagondolt atyjának házára, — a napszámosokra, a kik bőségben voltak ott — már e visszaemlékezés is megtörte szívében a jeget.

»Térj meg és az előbbi cselekedetet cselekedjed!« Mond azt: vétkeztem Isten és atyám ellen, nem vagyok méltó, hogy fiának hívjon. A pünkössti lélek, a szent lélek működjön benned is, hogy felmutathassad a megtérésnek s az őszinte bűnbánatnak nemes érzéseit.

Ha egykor egész Ninivé város bűnbánatot tett hammuban és zsákban kezdve a királytól a legutolsó koldusig, — miért ne tehetnénk mi is?

Tegyük meg az előbbi cselekedetet! A régi testvéri szeretetnek munkáit. Ha nem is oszthatjuk el most vagyonnkat, mint hajdan az apostalok idejében, legalább egy kis részét adjuk oda a szegényeknek s szűkölködőknek. Ne csak a mi élvezetünkre, a mi kényelmünkre gondoljunk, hanem vessünk egy résztvevő pillantást az inségben levőkre is, s nyujtsunk segédkezet azoknak, a kik elestek. Gondoljuk meg, hogy a koldus rongyai alatt is sziv dobog, ott is test és vér van, éppen olyan mint a miénk. A mit a szegényekkel teszték, azt velem tesztitek, mondja Jézus.

Tegyük az előbbi cselekedetet. Gyakoroljuk az önmegtágadást, hordozzuk mi is Krisztus keresztjét, mint őseink hajdan.

Legyünk egyszerűek a szükséges kiadásokban, takarékosak a háztartásban, mérsékeltek az étel és ital élvezésében, mint ősapáink voltak, akkor hűek leszünk az előbbi cselekedetekhez.

»Ha pedig nem műveled, eljövök ellened s a te gyertyatartódat helyéből kivetem.« Ellened jövök, hangzik az égi fenyegetés. Ő jönni fog, de nem a szent lélek enyhe fuvásában, hanem a jeruzsálemi pusztulás ijesztő képében: »Tí hegyek omoljatok reánk és anya ne szoptass csesemőt!«

Ez lesz akkor a jelszó. Mily hamar megjelenhetik előttünk az Ur halálnak félelmes komolyságában! Mily könnyen szólalhat meg a pünkösti harang helyett saját halotti ágyunk felett a bus harangszó. Vajjon nem volna jó még ma meggondolni a dolgot, megfontolni azt, hogy milyen mulandó a mi életünk, s milyen komoly az örök élet!

A te gyertyatartódat helyéből kivetem. Isten elveszi tőlünk az ő Igéjét, ezt a világosságot, a mely földi életpályánkat beragyogja. Jaj annak, a kinek sötétségben kell meghalni, e világosság vigasztalása nélkül. Mi világítja meg e szelid fény nélkül buskomor szobádat, magányos lakodat?

Éfészustól is elvette az Ur ezt az arany gyertyatartót. Ez a város, amely hajdan a világ csodája volt, most romokban hever. A keresztyén vallás helyett Mohamed bálvány félholdja ragyog felette.

Oh ne távozzál el tőlünk áldások Istene. Maradj velünk, légy közel mi hozzánk hogy mi is közel lehessünk te hozzád lélekben és igazságban imádván tégedet.

Király Béla.

Hazai krónika

— 1905. jun. 8. —

A mult hét eseményei. Már eddig százféle terv felmerült a válság megoldására, de egyik sem talált hitelre. A mult héten hol a br. *Fejérváry*, hol a br. *Jósika* Samu személyével hozták kapcsolatba az új ügyvivő kormány kinevezését. Egyik sem jött létre. Most a pünkösti ünnepekre tekintettel, szünet van. Másfelől azt is írják a lapok, hogy *Tisza* éppen őszig marad helyt.

A képviselőház a zavaros helyzet daczára, szorgalmasan tartja üléseit és törekszik a helyzetet tisztázni. A régi rendszer megváltoztatására már eddig is fontos határozatokat hozott. *Perczel* Dezső, volt házelnök ellen összeférhetetlenséget jelentettek be, mert a király kegyelméből felemelt nyugdíjat huz s egyszersmint kimondotta a Ház, hogy a darabontok részére kiutalt 32 ezer korona erejéig vagyoniilag felelőssé teszi. Heves vármegye felirattal fordult a képviselőházhoz, hogy a mostani válságos helyzetben a nemzet alkotmányát védje meg a Ház. Több ülésen tárgyalták a feliratot és ki is mondták, hogy csak alkotmányos kormány alakításhoz járulnak hozzá. Ezt a határozatot természetesen az egyesült ellenzék hozta. A szabadelvűpártból csupán a vizaknai követ szavazta meg.

Kossuth Ferencz ismeretes indítványa: az önálló vámtarifa előkészítése tárgyában is érdekes vitát idézett elő a Házban. A javaslatot végül is elfogadták, de itt is csak egy pár ember szavazott a szabadelvűpártból az ellenzékkel.

A szerencsétlen kimenetelű Keglevich—Hentz féle párbaj arra birta egyik néppárti atyát, hogy indítványt adjon be a Háznak a párbaj szigorítása iránt. El is fogadták, de a tárgyalási idejét későbbre halasztották. Lehet, hogy végképpen el is halasztották. Mert a párbajt mindenki elítéli, de azért senki se tér ki előle.

Magyarország és Amerika ölekezése is fontos eseménye volt a mult hétnek. Ez ugy történt, hogy az Amerikában élő magyarok kérelemmel fordultak hozzánk, hogy Vasinghton György emlékére Budapesten szobrot emelhessenek, éppen mint a magyarok szobrot emeltek Kossuthnak Clevelandban. Az ügyet az Országos Nemzeti Szövetség közgyűlésében tárgyalták. Természetes, hogy kész örömmel fogadták. A gyűlésből üdvözölték a magyar barát Roosewelt elnököt.

A magyar gazdaközönség egészen más reményekkel megy a nyárnak, mint most egy éve. Az idej tavasz országszerte igen kitünő volt a mezőgazdaságra. Kellemes, meleg napok jártak elegendő, de nem tulságos esőzéssel. A gazdasági tudósítók jelentéseiből az tűnik ki, hogy ha Isten így megtartja, bő termés lesz az idén Magyarországon. Bizony nagyon ránk fér egy jó esztendő a sok rossz után.

Krónikás.

Világkrónika.

Japán-orosz háboru. A világ még mindig a japán nagy tengeri győzelmekről beszél, melyet — ugy mondják — hogy az orosz tengerészek félelme is elősegített. Nebogatov tengernagyot pl. a matrózok megkötözték, mert 40 matrózt felakasztatott és kitűzve a fehér zászlót: megadásra kényszerítették. *Rosdestvenszky* él, azt hozza az újabb hír. A főzászlós hajóról egy kisebb torpedó hajóra menekült, mely hajó szétroncsolva, a törzstisztikarral, szintén megadta magát és ott fogták el nagyon sulyosan megsebesülve.

Pétevárról az a hír jó, hogy a nagy vere-ség daczára folytatni akarják a háborut. Roose-velt elnök a béke közvetítésen fáradozik.

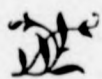
Alfonz spanyol király a mult héten Páris-ban látogatást tett, mikor is az anarchisták me-rényletet követtek el ellene. A bomba nem messze tőle robbant fel, többeket megsebesített. Alfonz sértetlen maradt.

Frigyes Vilmos német trónörökös a mult kedden tartotta meg menyegzőjét *Czeccilia* mek-lenburgi hercegnővel. Az összes európai udvarok képviseltették magukat a lakodalmon. Ausztriát, illetve hazánkat is Ferencz Ferdinánd képviselte, de kíséretében egyetlen magyar főúr sem volt, csupa osztrák és cseh. Királyunk nászajándékul egy szép hintót és két lipiczai paripát küldött.

Egyházi élet.

Konfirmáció ünnepély. A székelyudvar-helyi ev. ref. egyházközségben áldozó csütörtökön és a rákövetkező vasárnap tartatott meg a konfir-máció. Áldozó csütörtökön délután a szülők je-lenlétében kikérdeztettek a növendékek a keresz-tyén vallás hitágazataiból, míg vasárnap csak egy pár növendék felelt a főbb kérdésekből. Az el-választást a növendékek nagy száma tette szük-ségessé, mert a *fuk részéről 62-en; a leányok részéről 37-en, összesen tehát 99-en* jelentkeztek konfirmációra. Az ünnepély fényét emelte a »Székely Dalegyet« szabatosan előadott közéneke is. *Vajda* Ferencz lelkésznek a növendékekhez intézett beszédjének alapigéje: Koloss. II. 6-8. volt. Mindenik növendék egy új testamentumot és egy konfirmációi emléklapot kapott most is, mint az előző években. Legyenek a kibocsátott növendékek az egyháznak élő kövei.

Nyilvános köszönet és nyugtázás. A szé-kelyudvarhelyi ev. ref. egyházban a konfirmált növendékek között kiosztott kis bibliákra adakoz-tak: *Vajda* Ferencz 1 k. 20 f., Macskási Dénesné 60 f., Tassaly Lajosné 60 f., Koréh Gergelyné 60 f., Dr. Imreh Domokos 1 k. 20 f., Barabás Jenő 1 k. 20 f., Ilyés István 60 f., Polner Károly gyűjtése 3 k. 38 f., Gönczi László gyűjtése 4 k., Péter Károlin gyűjtése 3 k. 84 f., Ferenczi Ilona gyűjtése 3 k. 90 f., Perselypénz áldozó csütörtökön 3 k. 06 f., Gönczi Lajos 1 k. 50 f., Fejes Áron 90 f., Szabó Árpád 60 f., Olasz Gyula 60 f., Csutak István 90 f., Szabó András 60 f., Be-cző Gyula 60 f., Varga Dezső 60 f., Kovács Dá-niel 30 f., Molnár Károly 2 k. 50 f., Solymossy Endre 1 k., Ferenczy Endre 1 k., Nagy Samu 1 k. Összesen 36 kor. 28 fill. Kiadás volt: konfirmá-ciói emléklapokra 5 k. 02 f., névsor nyomása 10 k., 100 drb. kis biblia 25 k. Összes kiadás 40 k. 02 f. Fedezetlen marad tehát 3 k. 74 fill. Fogadják a nemes szivü adakozók az ev. ref. egyház hálás köszönetét. Székelyudvarhely, 1905. jun. 6. *Vajda* Ferencz ref. pap.

Mai képünkhöz.

Bemutatjuk olvasóinknak az orosz tengeri hadak fővezérét Roszdesztvenskyt, aki a koreai csatában vezette az orosz hajókat. Roszdesztvenski tengernagy 1848-ban született és 1865-ben a ten-gerészet kötelékébe lépett. Bizonyos népszerűsége az 1877-iki orosz-török háboruban tett szert Rosz-desztvenski. Akkor ugyanis a hiányosan fölszerelt »Vesta« hajóval megtámadta a török hadihajókat és nagy kárt tett bennük. A háboru után Ros-destvenszkit a bolgár kormányhoz osztották be és ilyen minőségben szervezte a bolgár tengeré-szetet. 1885-ben mint tengerészeti attaché Lon-donba ment, ahol több évet töltött és jelentékeny műveket készített az angol tengerészetről. A ja-pán-chinai háboru idejében Rosdestvenski a Csen-des-Oceánon az orosz hajóraj élén állt, 1898-ban érdemei elismeréséül ellentengernaggyá és a ten-geri tüzérség főnökévé nevezték ki. Ezideig a balti flotta egyik részét vezényelte, 1903-ban Tyrtov tengerészeti miniszter halála után Avellan helyett átvette a tengerészeti vezérkar vezetését. Makarov tengernagy tragikus halála után a har-madik harmadik hajóraj parancsnokává nevezték ki, amelyet most a japánok elpusztítottak. A ja-pánok megengedték, hogy felgyógyulása után visszatérjen Muszkaországba.

Vegyes hírek.

A »Vasárnap« olvasóinak boldog pünkösti ünnepeket kívánunk. Töltse ki Isten az ő lelkét: a szeretetnek, a békességnek, a kegyelemnek lel-két bőséges mértékben, minden igaz hitű keresz-tyénre!

Az országos párbaj-ellenes szövetség a gróf Keglevich halálával végződött legutóbbi megrendítő eset alkalmából ismét felhívást intéz az ország polgáraihoz, hogy a középkor maradványa, a pár-viadal ellen szálljon sikra és sorakozzék azokhoz, a kiknek jelszava »le a párviadallal!« A szövet-ség igazgatótanácsa *Rakovszky* István állami szám-széki elnök elnöklésével tartott ülésén elhatározta, hogy mivel az igazságügyminiszterhez tavaly be-adott s a párbajtörvények szigorítását kérő elő-terjesztésére választ nem kapott, a szövetség a törvényhozásnak törvényjavaslatot fog átnyujtani, az eddigi enyhe intézkedések súlyosabbá tétele végett. Ezért rendkívüli közgyűlést is tartanak.

Vasuti jegyek ellenőrzése. Május 1-én a vasuti jegyek ellenőrzése tekintetében új rend lé-pett életbe. Erre vonatkozólag a kereskedelemügyi miniszter a következő rendeletet bocsátotta ki: A menetjegy a váróhelyiségbe való bemenet alkal-mával, a pálya előtérre való belépéskor és ennek elhagyásakor, a kocsiba való fölszállásnál, ugy-szintén menetközben kívánatra bármikor előmu-tatandó és azon berendezéshez képest, amely részére nézve fennáll, vagy rövid idővel az utazás befejezte előtt vagy annak befejezte után kíván-atra átadandó. Érvényes menetjegy nélküli utas, az általa megtett egész utra és ha azon állomás,

ahol fölszállott, nyomban kétségtelenül meg nem állapítható, a vonat által megtett egész utra eső rendes menetdíj kétszeres összegét, de legalább hat koronát fizetni köteles. Ellenben az, a ki a kalauznak, vagy vonatvezetőnek minden fölszólítás nélkül jelenti, hogy elkésés miatt jegyet már nem válthatott, csak a rendes menetdíjat egy korona pótlékkal fölemelve, legfeljebb azonban a menetdíj kétszeresét tartozik fizetni. Az utas, aki azonnal fizetni vonakodik, a vonatból kiutasítható. Aki érvényes menetjegy nélkül foglal helyet egy indulásra készen álló vonatban, hat koronát köteles fizetni. Mindezen esetekben pótgjegy, vagy egyéb igazolvány szolgáltatandó ki. Elzárt helyiségekkel, vagy pálya-előterekkel bíró állomásoknál a pályaudvar belépti-jegy a váróhelyiségbe vagy a pálya-előterre belépéskor előmutatandó és azok elhagyásakor átadandó.

Földmivesek kedvezménye a katonaságnál.
A honvédelmi miniszter megengedte, hogy a budapesti első, debreczeni második, szegédi harmadik, szabadkai negyedik és váci hatodik honvédszázadoknál, július 1-étől századonként öt olyan tartalékos huszárt hívasson be a hatóság harminczöt napi fegyvergyakorlatra, a kik az idej gyakorlat lerovását ebben az időben ők maguk kérik. Ezért az illetékes hatóságok felhívták mindazokat a mezőgazdákat és cséplőssel foglalkozó gépészeket, a kik az őszi fegyvergyakorlatokhoz való bevonulás esetén foglalkozásukban való hátráltatásukat hatóságilag igazolva kimutatják, hogy a július hónap elsején való bevonulás iránti kérvényüket az illetékes ezredparancsnoksághoz sürgősen nyújtják be. Bemutatás végett csak azok jelentkezhettek, a kik erre az engedélyt megkapták. Nem ártana más fegyvernemnél és más ezredekben is, ezt a kedvezményt megadni, mert, bizonyára, sokan igénybe vennék.

Védekezés a nyakszirtmerevedés ellen.
A belügyminiszter, tekintettel arra, hogy a járványos agy- és gerinczagyhártyalob (nyakszirtmerevedés) a hazánkhoz közel eső Felső-Sziléziában tömegesen fellépett s ennél fogva lehetséges, hogy Magyarországon is járványszerűen mutatkozni fog. körrendeletben a következőkre hívta fel az összes illetékes hatóságok és orvosok figyelmét:

1. A járványos agy- és gerinczagyhártyalob bejelentése kötelező, a betegség első esete 24 óra alatt ide bejelentendő és a járvány lefolyásáról a szabályszerű félhavi kimutatások terjesztendők fel. Ezekon kívül elvárja, hogy e betegség sürűbb fellépése, illetőleg az első eset után néhány nap múlva mutatkozó újabb megbetegedések esetén a törvényhatóság első tisztviselője naponta táviratilag is tájékoztassa a minisztert.

2. A járványos agy- és gerinczagyhártyalob az új tapasztalatok szerint kétségen kívül ragályos természetű betegség. Ragályozás történhetik a beteggel való érintkezés után, sőt a beteggel érintkezésben volt egészséges egyének és élettelen tárgyak közvetítésével is. Valószínűnek látszik, hogy a fertőző anyag az orr és melléküreinek nyirkutain keresztül jut el az agy- és gerinczagyhártályakra. Figyelembe véve ezen újabb tapasza-

latokat is, a betegség elleni védekezés körül a következők tartandók szem előtt: a) Minden gyanús beteg az egészségesekől azonnal elkülönítendő. A beteg lehetőleg kórházba szállítandó, ha a kellő elkülönítés vagy a kielégítő ápolás az illető lakásán nem vihető keresztül s ha a beteg és hozzátartozói a kórházba szállításba beleegyeznek. A szállítást nem szabad bérkocsin vagy más nyilvános szállító eszközön végezni: ha azonban ez nem volna elkerülhető, a szállító eszköz használat után a hatósági orvos utasítása szerint fertőtlenítenendő. b) A beteget a kórházból csak akkor szabad kibocsátani, ha részéről fertőzés veszélye már nem fenyeget. Távozása előtt a beteget meg kell füröszteni és ruháit is fertőtleníteni kell. c) A beteg lakása a kórházbaszállítás, illetőleg otthonápolás esetén a betegség lefolyása után azonnal fertőtlenítenendő. d) A beteggel egy lakásban lakó és vele érintkezésben állott gyermekek a hatósági orvos által megállapítandó időtartamra az iskolából kizárandók. e) A beteggel érintkezésben levő családtagok legjobban azzal védhetik meg magukat a ragályozás veszélyétől, ha különösen kezük tisztaságára ügyelnek, a beteg szobájában nem étkeznek, ott ételt nem tartanak s a lakásban nagy tisztaságot tartanak fenn.

3. A betegek ápolása körül különösen a továbbfertőzés megakadályozása szempontjából a következők veendőek figyelembe: a) A beteg ápolásával foglalkozóknak egyének lehetőleg ne érintkezzenek másokkal. b) Az ápoló mosható felsőruhát vagy nagy kötenyt viseljen s a beteggel való foglalkozás közben különösen arra ügyeljen, hogy a beteg beszélése, köhögése, tüszentése alkalmával kijutó nyálkarészecskék ne érhessek, mert úgy látszik, hogy a beteg szájának, orrának váladékaiban is jelen vannak a betegséget okozó fertőző csírák. c) A kezek tisztogatásához szükséges dolgok (mosdótál, fertőtlenítő oldat, fürdőközők) a betegszobában állandóan legyenek kéznél. d) A betegtől eredő anyagok (nyál, köpet, haszhált toroköblögő folyadék stb.) tüstént fertőtlenítenendők. e) A beteg által használt zsebkendők, továbbá fehér és ágyneműje rendszeresen fertőtlenítenendők, nemkülönben a beteg által használt egyéb tárgyak is (evő- és ivóeszközök stb.) még a betegszobából való eltávolításuk előtt. f) Az ápoló a betegszoba elhagyásakor arcát, kezét gondosan mossa meg, száját öblítse ki s ha lehetséges, tiszta felsőruhát öltson magára.

A korom mint virágrágya. Különösen öreg rózsatövek egészen felfrissülnek és újra sok nagy és szép virágokat hoznak, ha korommal trágyázzuk őket. A kormot — legjobb akkor, ha fával tüzelünk — egy edénybe gyűjtjük, forró vízzel leöntjük és ha kihűlt, megöntözzük vele a rózsatöveket.

Gabonapiacz Budapesten. június 7.

Buza:	100 kilónként	17 k. 30 f. — 17 k. 75 f.
Rozs:	»	14 k. 15 f. — 14 k. 35 f.
Árpa:	»	13 k. 90 f. — 14 k. 80 f.
Törökbuza:	»	15 k. 50 f. — 15 k. 80 f.
Zab:	»	13 k. 10 f. — 14 k. — f.